

R E G N V M L A O S.

Ocant Sinæ hoc Regnum Laoquo, de quo præter nomen vix certi aliquid Europa inaudit: illud ego, tum ex iis quæ de eo scribunt Sinæ, tum ex narratione R. P.

Mariæ Leriæ Societatis Jesu, quam penes me MS. habeo, ac tamquam viri vere Apostolici, quique complures annos eo in regno Euangelii prædicationi impendit, magni faciendam puto, paucis hic describo.

Regnum hoc Laos, inquit Leria, situm est in medietate Australis Asiæ. abest undique à mari ut minimum leucas centum: ac proinde piscibus fere caret, ac licet è fluminibus quidam capiantur, sat magno constant pretio, & vix usui aut esui apti sunt, cum parum valeant. bufalorum ac porcorum carne abundant, adeoque vili hæc emittuntur. Gallinas quamplurimas habet, è quibus facile decem, quinque vel sex assibus aut uno Iulio emes. fructus omnes habet totius Indiæ communes, at vix ullos Europæos, si poma granata excipias, & uvas Sylvestres haud ingrati saporis. Regio tota orizæ feracissima est, nec siccitatis subit periculum, cum tota etiam æstate magnis aquarum fluctibus intumescant flumina, quippe ex Tibet montibus (Junnan credo dicere voluit Tibet finitimam) liquefactæ nives ita illa augent, ut non secus atque Nili aquis Ægyptus, tota regio inundetur. quod magnum plane divinæ providentiæ argumentum est, cum in hoc regno tantum per duos menses toto anno pluât: tum temporis aratur, fitque sementis, quod si fluviorum exundationes deessent sterileceret terra, ac siccitate emorerentur segetes, vixque hominum habitationi accommodata esset regio. Sed nec minus putandum naturæ miraculum, quod tantum excreseat in altum orizæ culmus, quantum ipsa aqua ascendit, quod idem in Sion & Camboya accidit, unde & naviculis insistentes maturam orizam demerere solent, cujus stirps aquæ semper inherere debet, ut crescat, alias vix nata emoritur.

Idem autem fluvius, qui Laos regnum secatur, suisque Mæandris totam regionem perluit, in duo quasi brachia dividitur, quorum unum Sion regnum, alterum Camboyam stringit, ubi nonnunquam ita excre-

scit, ut per octoginta leucas maximæ etiam ascendant naves.

Illud Laos Regnum incommodum habet, quod non item ut in Regno Sion fluvius hic circumquaque omnem late irriget regionem, unde ingenti labore rivos coguntur deducere, canalesque effodere ne sterile reddatur solum. Colligitur hic Benjoin thuris excellentissimi species. ebore ac elephantis abundat. rhinoceros etiam alit elephantum hostes capitales. horum cornua in pretio præcipue sunt apud Sinas, salnitrum ferrumque habet, imo argenti ac auri fodinas. stannum ibi optimæ notæ est, muschumque ex vicino Lu regno, at si ipsum animal, ex quo colligitur, eo abducatur, ut piscis extra aquam, brevi emoritur. Monetæ genti argentea est, at pro minutulis rebus ac vilissimis conchulæ adhibentur (Caosis vocant) ex quibus 1200 vix regalem valent Hispanicum. centum tamen pro gallina emenda sufficiunt. lingua genti propria ad Sionum linguam parumper accedit.

Regna confinia sunt ad Barrapeliotem Tungking & Cochinchina: ortum claudit Changpa regnum, à quo per desertam illam solitudinem ac montes secluditur, Australes partes occupant Camboya & Sion; occidentales Pegu: ad Boream Lu regnum (sive Junnan Sinicam provinciam) attingit, cum quibus omnibus commercia hic populus exercet, at maxime cum Tungkingensibus & Camboyanis. Hæc fere Leria noster. Nunc ad Sinicum auctorem veniamus: Laos regnum, inquit, Sinici Imperii fuit, & ad Provinciam Junnan pertinuit, quamvis post dynastæ rebellionem sui juris manserit. Chaoxipuen dicebatur. gens thrasonica est indole, arrogans & superba. corpus totum, & ipsa palpebrarum loca acu pingunt adhibitis punctiunculis, altas inhabitant domos, reliqua, quæ habet, nihilo à supra recensitis differunt.

Regni medietatem habet altitudinem poli Borealem graduum undeviginti, ad duos & viginti fere ascendit, minima altitudo est graduum septendecim. tota regio in magnam diffunditur planiciem, quam ingens fluvius per Junnan dilabens mediam secatur. Lungmuen fluvio nomen est, maximo aquarum impetu proruit. qua propter ut navibus iter faciant, eas subinde ex aquis cogun-

Rerum
copia.

Confinia
regni
Laos.

Poli alti-
tudo.